

Základní ukazatele - pojišťovny

I. Definice a obsah

Přehled základních souhrnných informací o stavu a vývoji pojišťoven zahrnuje údaje za všechny tuzemské pojišťovny, pobočky pojišťoven z třetích států a pobočky pojišťoven z jiných členských států EU vč. EHP v České republice vždy podle stavu k uvedenému datu. Údaje zahrnují i data za pobočky pojišťoven působící v zahraničí. V údajích není zahrnuta Česká kancelář pojistitelů a zajišťovny s výjimkou sestavy Počty subjektů.

V souvislosti se změnami výkaznictví dle jednotného evropského rámce Solventnost II, ke kterým došlo v průběhu září 2016, část ukazatelů nebude aktualizována (jedná se o tabulky Základní informace o životním pojištění podle odvětví životního pojištění, Základní informace o neživotním pojištění podle odvětví neživotního pojištění, Finanční umístění, Solventnost).

Tabulky Aktiva, Závazky a vlastní kapitál a Výkaz zisku nebo ztráty podle účetní uzávěrky byly upraveny dle posledního znění vyhlášky č. 502/2002 Sb. ve znění pozdějších předpisů, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou pojišťovnami.

Nově jsou do ukazatelů zařazeny tabulky Vybrané ukazatele životního pojištění, Vybrané ukazatele neživotního pojištění a Struktura investic tuzemských pojišťoven s časovou řadou počínající 31. 12. 2016 resp. 30. 9. 2016 v případě struktury investic.

II. Zdroje a metodika zjišťování

Zveřejňované údaje vycházejí z výkazů, které jsou předkládány na základě vyhlášky č. 305/2016 Sb., o předkládání výkazů pojišťovnami a zajišťovnami.

Údaje za pojišťovny jsou z metodického hlediska srovnatelné v celé prezentované časové řadě. Vlastní náplň většiny ukazatelů v tabulkách je zřejmá z jejich názvu. V dalších částech textu jsou k jednotlivým tabulkám zpracovány metodické vysvětlivky, resp. jsou zde uvedeny ty skutečnosti, které by nemusely být zcela jednoznačné příp. takové, které vysvětlí obsah některých specifických ukazatelů charakterizující zejména obezřetné podnikání investičních společností.

Při práci s daty je třeba věnovat pozornost následujícím skutečnostem:

Počty subjektů

- Údaje o počtu pojišťoven odpovídají stavu ke konci uvedeného období. Uvádí se aktuální počet aktivních pojišťoven.
- Pojišťovny jsou rozděleny podle převažujícího českého nebo zahraničního vlastnictví s dalším detailnějším rozčleněním v jednotlivých skupinách:
 - pojišťovny se státní účastí - pojišťovny, ve kterých má podíl na základním kapitálu vyšší než 50 % nebo je rozhodujícím akcionářem stát; za státní

vlastnictví je považováno vlastnictví na všech úrovních, tj. republikové i místní;

- pojišťovny s rozhodující českou účastí - pojišťovny, ve kterých mají podíl na základním kapitálu vyšší než 50 % české subjekty s výjimkou státního podílu;
- pojišťovny s rozhodující zahraniční účastí - pojišťovny, ve kterých mají podíl na základním kapitálu vyšší než 50 % zahraniční subjekty;
- pobočky zahraničních pojišťoven - organizační jednotky zahraničních pojišťoven, které působí v České republice;
- pojišťovny v nucené správě - pojišťovny, u kterých byla zavedena nucená správa na základě § 99 zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Aktiva (v tis. Kč), Závazky a vlastní kapitál (v tis. Kč) podle účetní uzávěrky

- Údaje jsou uváděny v účetní hodnotě netto, tj. u položek oceňovaných reálnou hodnotou v této reálné hodnotě a u položek oceňovaných naběhlou hodnotou nebo pořizovací cenou v hodnotě kompenzované o opravné položky a oprávky.
- Údaje jsou včetně dat za pobočky zahraničních pojišťoven.
- Za účelem možnosti navázání časových řad je položka
- „Ostatní technické rezervy vztahující se k pojistnému odvětví ŽP“ pro data starší než 31. 12. 2016 součtem položek:
 - „Rezerva na splnění závazků z použité technické úrokové míry“,
 - „Rezerva pojistného neživ. poj. vztahující se k pojistnému odvětví ŽP“ a
 - „Jiná rezerva vztahující se k pojistnému odvětví ŽP“.

položka „Ostatní technické rezervy vztahující se k pojistnému odvětví NP“ pro data starší než 31. 12. 2016 součtem položek:

- „Vyrovnávací rezerva“,
- „Rezerva pojistného neživ. poj. vztahující se k pojistnému odvětví NP“,
- „Rezerva na splnění závazků z ručení za závazky ČKP“ a
- „Jiná rezerva vztahující se k pojistnému odvětví NP“.

Výkaz zisku nebo ztráty podle účetní uzávěrky (v tis. Kč)

- Údaje jsou vykazovány od začátku roku do konce sledovaného období.
- Údaje jsou včetně dat za pobočky zahraničních pojišťoven.
- Sestava čerpá data z výkazu POJ (ČNB) 20-04 „Výkaz zisku a ztráty pojišťovny/zajišťovny podle účetní závěrky“. V tomto výkazu se rozpad na životní a neživotní pojištění řídí vyhláškou č. 502/2002 Sb. (vyhláška, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou pojišťovnami).

Vybrané ukazatele životního pojištění podle odvětví pojištění za tuzemské pojišťovny a pobočky zahraničních pojišťoven (v tis. Kč)

- Údaje o počtu smluv jsou stavem ke konci sledovaného období.
- Údaje o počtu nově uzavřených smluv a o počtech případů představují počty od počátku roku do konce sledovaného období.

- Ve struktuře podle odvětví pojištění jsou uváděna vždy jen ta odvětví, která vykazují více než 3 pojišťovny, proto součet do celku nemusí být vyčerpávající.
- Údaje jsou včetně dat za pobočky zahraničních pojišťoven.
- Sestava se agreguje ze dvou výkazů (POJ (ČNB) 80-04 „Vybrané ukazatele o činnosti poboček zahraničních pojišťoven/zajišťoven z jiného členského státu v životním a neživotním pojištění“ a S.05.01 “ Pojistné, pohledávky a náklady podle druhu pojištění”), kde rozpad do jednotlivých typů pojištění je proveden na základě druhů pojištění uvedených v Příloze I Nařízení 2015/35 (Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/35, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/138/ES o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti a jejím výkonu (Solventnost II)).

Vybrané ukazatele neživotního pojištění podle odvětví pojištění za tuzemské pojišťovny a pobočky zahraničních pojišťoven (v tis. Kč)

- Údaje o počtu smluv jsou stavem ke konci sledovaného období.
- Údaje o počtu nově uzavřených smluv a o počtech případů představují počty od počátku roku do konce sledovaného období.
- Ve struktuře podle odvětví pojištění jsou uváděna vždy jen ta odvětví, která vykazují více než 3 pojišťovny, proto součet do celku nemusí být vyčerpávající.
- Údaje jsou včetně dat za pobočky zahraničních pojišťoven.
- Sestava se agreguje ze dvou výkazů (POJ (ČNB) 80-04 „Vybrané ukazatele o činnosti poboček zahraničních pojišťoven/zajišťoven z jiného členského státu v životním a neživotním pojištění“ a S.05.01 “ Pojistné, pohledávky a náklady podle druhu pojištění”), kde rozpad do jednotlivých typů pojištění je proveden na základě druhů pojištění uvedených v Příloze I Nařízení 2015/35 (Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/35, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/138/ES o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti a jejím výkonu (Solventnost II)).

Struktura investic tuzemských pojišťoven (bez poboček zahraničních pojišťoven) (v tis. Kč)

- Údaje o aktivech pojišťoven v agregované podobě jsou v hodnotě dle čl. 75 Směrnice Solventnost II (Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/138/ES o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti a jejím výkonu).
- Data jsou včetně hodnot aktiv držených u pojistných smluv, u nichž riziko nese pojistník (tj. pojistných smluv s plněním vázaným na index nebo na hodnotu investičního fondu).
- Údaje jsou bez dat za pobočky zahraničních pojišťoven.

Základní informace o životním pojištění podle odvětví životního pojištění (tis. Kč a počty) – data do 30. 9. 2016

- Údaje o počtu smluv jsou stavem ke konci sledovaného období.
- Údaje o počtu nově uzavřených smluv a o počtech případů představují počty od počátku roku do konce sledovaného období.
- Ve struktuře podle odvětví pojištění jsou uváděny vždy jen ta odvětví, která vykazují více než 3 pojišťovny, proto součet do celku nemusí být vyčerpávající.

- Údaje jsou včetně dat za pobočky zahraničních pojišťoven.
- Data jsou dostupná do 30. 9. 2016, poté už nejsou sledována v dané struktuře odvětví životního pojištění a jsou nahrazena tabulkou Vybrané ukazatele životního pojištění.

Základní informace o neživotním pojištění podle odvětví neživotního pojištění (tis. Kč a počty) – data do 30. 9. 2016

- Údaje o počtu smluv jsou stavem ke konci sledovaného období.
- Údaje o počtu nově uzavřených smluv a o počtech případů představují počty od počátku roku do konce sledovaného období.
- Ve struktuře podle odvětví pojištění jsou uváděny vždy jen ta odvětví, která vykazují více než 3 pojišťovny, proto součet do celku nemusí být vyčerpávající.
- Údaje jsou včetně dat za pobočky zahraničních pojišťoven.
- Data jsou dostupná do 30. 9. 2016, poté už nejsou sledována v dané struktuře odvětví neživotního pojištění a jsou nahrazena tabulkou Vybrané ukazatele neživotního pojištění.

Finanční umístění (v tis. Kč) – data do 30. 6. 2016

- Veškeré finanční umístění je uváděno pouze za tuzemské pojišťovny. Pobočky zahraničních pojišťoven již tato data nevykazují (od 1. 1. 2010).
- Sestava obsahuje data až od roku 2009, dříve byla sledována v odlišné metodice, která neumožňuje navázání časové řady.
- Data jsou dostupná do 30. 6. 2016, poté už nejsou sledována v dané struktuře a jsou nahrazena tabulkou Struktura investic tuzemských pojišťoven.

Solventnost (v tis. Kč) – data do 31. 12. 2015

- Údaje jsou vykazovány pouze v roční periodicitě.
- Data jsou dostupná do 31. 12. 2015, poté už nejsou sledována.

III. Členění

Věcné členění jednotlivých sestav v případě rozvahy a výkazu zisku a ztráty odpovídá struktuře podle vyhlášky č. 502/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou pojišťovnami.

Rozvaha a výkaz zisku nebo ztráty jsou uvedeny samostatně i za tuzemské pojišťovny a pobočky zahraničních pojišťoven.

V sestavách základních informací o životním a neživotním pojištění s daty do 30. 9. 2016 je použito třídění podle odvětví pojištění podle přílohy č. 2 zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů. V tabulkách vybraných ukazatelů životního a neživotního pojištění s daty od 31. 12. 2016 jsou uvedena odvětví pojištění podle čl. 80 směrnice Solventnost II definovaná v příloze I. Nařízení EK (Nařízení komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/35 ze dne 10. října 2014, kterým se doplňuje směrnice Solventnost II) a vztahují se k přímému pojištění a poskytnutému proporcionálnímu nebo neproporcionálnímu

zajištění. Rozdělení by mělo odrážet podstatu rizik podkladové smlouvy, než právní formu smlouvy.

V tabulce týkající se finančního umístění s daty do 30. 6. 2016 je použito třídění podle použití aktiva ke krytí technických rezerv k životnímu pojištění, k neživotnímu pojištění a nepoužité ke krytí technických rezerv.

Pokud je použito třídění na životní a neživotní pojištění, vždy se jedná o součet daného typu pojištění bez ohledu na to, jakým typem pojišťovny je vykazováno (životní, neživotní, smíšená).

IV. Způsob výpočtu

Veškeré údaje jsou pouze agregací údajů ve výkazech předložených vykazujícími osobami. Údaje nejsou nijak upravovány, sestavy neobsahují žádné propočtové ukazatele.

V. Vykazující osoby

Vykazujícími osobami jsou pojišťovny a pobočky zahraničních pojišťoven podle zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů. Seznam pojišťoven je zveřejněn na webových stránkách ČNB v části *Dohled a regulace / Seznamy a evidence* (https://apl.cnb.cz/apljerrsdad/JERRS.WEB07.INTRO_PAGE?p_lang=cz).